

Nagroda im. Profesora Adama Bielańskiego w 2022 roku

Nagroda im. Profesora Adama Bielańskiego utworzona została z inicjatywy środowiska naukowego Krakowa, reprezentowanego przez Polską Akademię Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński, Akademię Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie oraz Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN im. Jerzego Habera. Jest ona przyznawana co dwa lata (od 2018 roku) za wybitne osiągnięcie w dziedzinie chemii.

W roku 2022 Komisja Nagrody pod przewodnictwem prof. Ewy Brocławik przyznała nagrodę im. Adama Bielańskiego Profesorowi Bogdanowi Marcińcowi (em. profesorowi Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, inicjatorowi utworzenia i koordynatorowi Wielkopolskiego Centrum Zaawansowanych Technologii) za:

Wybitne osiągnięcia w dziedzinie chemii i katalizy związków krzemu i nową strategię syntezy reagentów metaloorganicznych i (nano)materiałów.

Osiągnięcie, zgłoszone przez Radę Dyscypliny Nauki Chemiczne Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica, zostało udokumentowane pięcioma publikacjami w czołowych międzynarodowych czasopismach naukowych, o łącznym współczynniku wpływu blisko 140.

Tegoroczny laureat otrzymuje nagrodę za odkrycie szeregu ważnych reakcji katalitycznych w chemii krzemu (także boru i germanu) prowadzących do wytworzenia nowych materiałów krzemoorganicznych i metaloorganicznych. Spektakularnym sukcesem było odkrycie reakcji sililującego sprzęgania olefin z winylosilanami – uznawanej za jedną z najbardziej perspektywicznych reakcji w chemii krzemu. Osiągnięcie to jest wysoko cenione, w literaturze światowej spotyka się określenie „metatezy Marcińca” lub „sprzęgania Marcińca”. Ta nowa reakcja umożliwia nie tylko otrzymywanie niedostępnych dotychczas organicznych związków krzemu, ale stanowiła podstawę do sformułowania rozszerzonej teorii katalitycznych reakcji sprzęgania. Działalność naukowa Laureata odpowiada więc wprost na oczekiwanie: *a więc chemio, posprzątaj, stwórz materiały nietoksyczne i biokompatybilne, pomóż konstruować części zamienne dla znużonych organizmów.*